

© Çeviren, Okan TAŞDELEN, AİHM Eski B Hukukçusu, AYM ve AİHM'e Başvuru Danışmanı, @O_TSDLN, Kasım 2024. [Daha önce Patreon sayfamda "<https://www.patreon.com/posts/116459270>" yayımlanmıştır] Bu çeviriyi yayımlama izni, HUDOC'a konulması için verilmiştir. Çevirmene atıfta bulunmak kaydıyla alıntılanabilir.

© Translated by Okan TAŞDELEN, Former B Lawyer of the ECHR, Adviser on Applications to the CC and the ECHR, @O_TSDLN, November 2024. [Already published on my Patreon page "<https://www.patreon.com/posts/116459270>"] Permission to re-publish this translation has been granted for the purpose of its inclusion in HUDOC. It may be reproduced with a reference to the translator.

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

BOŠKOČEVIĆ/SIRBİSTAN¹

(Başvuru No. [37364/10](#))

05 Mart 2024

GİRİŞ

Dava, bir kamusal şirket (*javno preduzeće*) aleyhindeki nihai ulusal mahkeme kararının icra edilmemesini ve davalı devletin başvurusunun bireysel başvuru hakkını engellediği iddiasını ilgilendirmektedir (par. 1).

OLAYLAR

Başvurucu, emekli olduğu 2017 yılına kadar, bir kamu şirketi olan Şar Dağları Ulusal Parkı tarafından şoför olarak istihdam edilmekteydi (par. 5).

Başvurucu, 2005 tarihinde, aldığı ücret ile "Kosova Ödeneği"² dikkate alınarak ödenmesi gereken bedel arasındaki farkın ödenmesi ve sonrasında da bu şekilde ücretlendirilmesi talebiyle dava açmıştır (par. 8).

Uroševac Şehir Mahkemesi, 21 Aralık 2007 tarihinde, başvuru lehine karar vermiştir (par. 9).

Priştine Bölge Mahkemesi, 21 Ocak 2009 tarihinde, kararı kısmen onamıştır (par. 11).

¹ Resmi dildeki karar için bkz. "<https://hudoc.AİHM.coe.int/fre?i=001-231336>" Ç.N.

² Kosova'da ikamet eden ve çalışan kişilere iki kat ücret ödenmesine ilişkin sistem (par. 6).

Başvurucunun durumunda bulunan bütün işçilere, borçlu park idaresinden, icraya yönelik taleplerini geri çekeceklerine ve buna karşılık borçlu park idaresinin de banka hesabındaki blokenin kaldırılmasını müteakip ya da gerekli ödeneği verilmesinden itibaren en geç 15 gün içinde mevcut borçlarını ödeyeceğine ilişkin (karşılıklı) bağlayıcı bireysel sözleşmeleri imzalamalarına dair teklif gelmiştir (par. 14).

Başvurucu, 21 Mayıs 2010 tarihinde, 21 Ocak 2009 tarihli kararın icrasına ilişkin olarak borçluyla yukarıda belirtilen sözleşmeyi imzalamıştır (par 17.)

25 Mayıs 2010 tarihinde, icra talebini geri çekmiş ve icra mahkemesi, icra işlemlerini sonlandıran bir karar almıştır (par 18.)

Mevcut başvurunun yapılmasından kısa bir süre sonra başvuru, 09 Temmuz 2010 tarihinde, borçlu park idaresinin idari müdürü tarafından imzalanan ve iş yükümlülüklerini ihlal ettiğine ve böylelikle işten çıkarılma şartlarını karşıladığına dair bir ihtarname almıştır. Hususiyle, işletmeyle ilgili olarak Mahkemeye başvurmakla ve buraya gönderdiği belgeleri kuruma sunmamakla suçlanmıştır. Bu şekilde devam ettiği takdirde ikinci bir uyarı olmaksızın ve herhangi bir disiplin işlemi yürütülmeksizin işten çıkarılacağı ihtar edilmiştir (par. 19).

Başvuranın söz konusu sözleşmeye dair Anayasa Mahkemesine yaptığı anayasal itiraz, bunun kendi nezdinde itiraz edilebilecek tek taraflı bir işlem değil, taraflar arasındaki bir özel hukuk sözleşmesi olduğu gerekçesiyle reddedilmiştir (par. 20).

HUKUK

SÖZLEŞME’NİN 34. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

34. maddeyle tesis edilen bireysel başvuru sisteminin etkili işleyişi için başvuru sahiplerinin veya muhtemel başvuru sahiplerinin, şikâyetlerini geri çekmeleri veya değiştirmeleri için yetkililerden herhangi bir tarzda baskıya maruz kalmaksızın Mahkemeyle serbestçe iletişim kurabilmeleri son derece önemlidir (bkz. *Ergi/Türkiye*, 28 Temmuz 1998, § 105, Kararlar Derlemesi 1998-IV; [Shtukatur/Rusya](#), No. 44009/05, § 138, AİHM 2008). Bu bağlamda “baskı” yalnızca doğrudan zorlamaları ve açık yıldırma eylemlerini değil; ayrıca bir Sözleşme yolunu takip etmekten başvuru sahiplerini caydırmaya veya vazgeçirmeye yönelik diğer uygunsuz eylemleri de içine almaktadır. Yetkililer ile bir başvuru arasındaki irtibatın, 34. madde bakımından kabul edilemez bir uygulamayla aynı anlama gelip gelmediğinin, davanın kendine özgü koşullarının ışığında belirlenmesi gerekir (bkz. *Kurt/Türkiye*, 25 May 1998, § 160, Kararlar 1998-III). Bu bakımından müştekinin savunmasızlığı ve yetkililerin uyguladığı baskıya yatkınlığı dikkate alınmalıdır (bkz. *Petra/Romanya*, 23 Eylül 1998, § 43, Kararlar 1998-VII; *Assenov ve*

Diğerleri/Bulgaristan, 28 Ekim 1998, § 170, Kararlar 1998-VIII; [Tanrıkulu/Türkiye](#) [BD], No. 23763/94, § 130, AİHM 1999-IV) (par. 65).

Mahkeme, başvurunun işten çıkarılma koşullarının Mahkemeye başvurusunun sonucunda karşılandığını ve Mahkemeye ilgili yazışmaların tamamının bir örneğini sunmazsa herhangi bir uyarı veya disiplin işlemine gerek kalmaksızın işinden çıkarılacağını açıkça belirttiğini kaydetmektedir. Başvurucunun açıkça ve doğrudan tehdit edildiği böyle bir durumda Mahkeme, başvuru Mahkemeye yazışmalarına devam etmesine ve nihayetinde işinden çıkarılmamasına karşın; böyle bir iletişimin “baskı” ve “caydırma” oluşturduğu sonucuna varmaktadır (par. 66).

Dolayısıyla Sözleşme’nin 34. maddesinin ihlali söz konusudur (par. 67).

SÖZLEŞME’NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI

Başvurucunun herhangi bir adil tazmin talebinde bulunmaması nedeniyle Mahkeme, herhangi bir miktara hükmetmemektedir (par. 69).